

Kroonika

TTÜ campus saab detailplaneeringu

Tallinna linnavalitsus algatab Ehitajate tee, Üliõpilaste tee, Raja tn ja Akadeemia tee vahelise ala detailplaneeringu koostamise, mille eesmärgiks on määrata ehitusõigus uute õppehoone, raamatukogu ja ühiselamute rajamiseks ning ühtlasi määrata ehitusõigus olemasoleva õppehoone laiendamiseks.

Samuti muudetakse detailplaneeringuga krundi piire, määratakse ehitusõigus katlamaja laiendamiseks ning staadioni juurde uue abihoone rajamiseks. Planeeritava maa-ala suurus on 34,9 ha. Planeeringuala hõlmab Tallinna Tehnikaülikooli (TTÜ) territooriumi, kus paiknevad ülikooli peahoone, lisakorpused, ühiselamud ja parkmets. Algatava planeeringuosa lahendusega on planeeringualale kavandatud 18 krundi ja 4 ajutist krundi.

Tallinna abilinnapea Kalev Kallolõnnul luuakse territooriumile mitme-funktsionaalselt toimiv linnak, kus paiknevad õppehooned ja ühiselamud. "Juba praegu asuvad seal omavahel edukalt koostööd tegevad Tallinna Tehnikaülikooli instituudid, sadakond peamiselt peenelektroonika ja IT valdkonnas tegutsevat ettevõtet," ütles Kallolõnn.

Tallinna üldplaneeringuga on alale ette nähtud ühiskondlikud ja puhkeehitised, mis on mõeldud põhiliselt haridus-, teadus-, tervishoiu-, kultuuri- või spordi- jm asutustele, samuti samalaadsete teenustega või vaba aja veetmisega seonduvatele ettevõtetele.

Tallinna infoteenistus

Tallinna rannikuala optimaalne majandamine ja kaitse

Tallinna Tehnikaülikooli doktorantuuris õpib oma eriala häid spetsialiste, kes samal ajal on tegevad praktilise elu korraldamisega. Üks neist on Tallinna Linnavalitsuse kommunaalosakonna juhataja Ain Valdmann, kes 13. detsembril 2007 tutvustas TTÜ Geoloogia Instituudi doktoriseminaril osa oma peagi valmivast väitekirjast "Tallinna rannikuala optimaalne majandamine ja kaitse".

Doktorant vaatles Tallinna haldusalas olevate hüdrotehniliste rajatiste seisundit ja tugevate tormidega neis ilmnenuid muutusi, samuti kiirlaevade kasutamise seonduvat problemaatikat. Kiirlaevalainete häiriva ja ohtliku mõju kohta tehakse jätkuvalt etteheiteid. Vaja oleks täiendavaid uuringuid, et vaadelda, kui suur on kiirlaevalainete kahju ja ohtlikkus. Kas Tallinna lähel on vaja piirata kiirlaevade sõidukiirust? Millist tüüpi laevade sõidukiirust ja kus tuleks piirata? Kui suured peaksid piirkiirused olema? Kuidas mõjutab sõidukiiruse piiramine reisilaevandust ning milline võiks olla osapooli rahuldav lahendus?

Nendele küsimustele on võimalik vastuseid saada vaid probleemi terviklikult hõlmava uuringuga. Kompleksuuring peaks analüüsima setete ümberpaiknemist ning selle mõju randadele ja mereelustikule Tallinna lahes, mis on põhjustatud kiirlaevade ja looduslikest lainetest. Põhjustetete ärakandmine mõningaist piirkondadest põhjustab teatavasti Tallinna lahe randade loodusliku tasakaalu muutusi.

Doktoriseminarist osavõtt oli väga aktiivne. Seminaril osalesid Tallinna Tehnikaülikooli, Keskkonnaministeeriumi, MTÜ Merenduse Arendamise Instituudi, Eesti Geoloogiakeskuse, Tallinna Linnavalitsuse ja teiste asutuste esindajad.

Avo Miidel
TTÜ Geoloogia Instituudi vanemteadur

Majandusteaduskond

TTÜ Tallinna Kolledž

Infotehnoloogia teaduskond

Talvine vastuvõtt ja uus eriala

Tallinna Tehnikaülikoolis võetakse sisseastumisdokumente vastu 10.-19. jaanuarini. Talvine vastuvõtt toimub nii kaugõppe erialadele kui ka vabadele kohtadele päevases õppevormis magistriskraadi omandada soovijatele, erandina saab haldusjuhtimise ja uuel, tehnikaõpetaja erialal magistriskraadi ainult kaugõppes.

Päevasesse magistriõppesse võetakse vastu nii eesti- kui inglisekeelsetesse gruppidesse riigieelarvelistele (RE) ehk tasuta õpukohtadele, kaugõppe on eesti-keelne ja tasuline.

Erandina võetakse kaugõppes RE kohale uue magistriõppe eriala "tehnikaõpetaja" õppijad. Õppima asuja eelduseks on töötamine õpetajana ja vähemalt 160 AP

õppekava diplom tehnikaga seotud erialalt.

Dokumentide põhivastuvõtt on TTÜ peamajas Tallinnas, haldusjuhtimise erialal TTÜ humanitaarteaduskonnas ning väikeettevõtluse erialal TTÜ Kuressaare Kolledžis. Avaldusi saab esitada ka interneti teel Eesti kõrgkoolide ühtse Sisseastumise Infosüsteemi SAIS kaudu.

Loe ...

• Missuguseid kasulikke nõuandeid arendajaile jagab emeriitprofessor Enno Reinsalu **Lk 2**

• Demagoogiast põlevkivienergeetika ümber ehk mis on sulfaatidega mürgitatum kas kaevandusvesi või San Pellegrino mineraalvesi **Lk 2-3**

• Kirg kirjutusmasinate vastu – miks ja millal vastab dekaan prof Priit Kulu **Lk 3**

• In Memoriam prof Hugo Tiismus **Lk 3**

• Prof Heiki Tammoja 60 **Lk 3**

• Eesti meister üliõpilaste seas **Lk 4**

Avaveerg

Valikutest

Uut aastat oodatakse alati kui millegi parema ja toredama tootjat, unustades, et aastanumber ise ei muuda midagi, vaid me ise peame muutuma paremaks ja tõhusamaks, et meie elu paraneks. Või teine kõnekäänd: uus luud pühib paremini, sellest ka lennukas plat-sipuhastamise loosung.

Eesti suurimas ülikoolis Tartu Ülikoolis seisab sel nädalal ees uue rektori valimine kolme väerika kandidaadi seas. Jälgides seni kulgenud kampaniat, paistab, et Tartus oodatakse mingit olulist muutust võrreldes lahkuva rektori Jaak Aaviksoo ajaga. Palju räägitakse kollektiivisest suhete parandamise vajadusest, autokraatliku juhtimismudeli muutmisest demokraatlikumaks ja struktuuriüksuste õiguste laiendamisest. Lisaks ka sellest, kui (de)politisereeritud peaks olema ülikooli juhtimine üldse. Jääb loota, et tartlased teevad õige valiku ning uus rektor püüab ka Eesti ülikoolimaailmas konstruktiivsete lahenduste poole ausa konkurentsi õhkkonnas.

Elmisesel nädalal ütles Marek Strandberg, Eestimaa Roheliste eestkõneleja, Postimehele muu seas järgmist: "Olukorras, kus Tallinna ja Eesti tehnikateadlased ning tehnoloogiaarendajad tellivad oma töid allhanke korras Turu, Tampere, Helsingi, Irkutski ja Novosibirski ülikoolidest, ei saa me rääkida Eesti insenerikaadrist, kes on suuteline lahendada suuremahulisi tehnilisi ülesandeid." Loodetavasti saame lähiaegadel teada, mida meie ülikooli tehnikateadlased süngest hinnangust arvavad. Täna lehes aga kirjutab emeriitprofessor Enno Reinsalu sellest, mida arvab ta Strandbergi juhivate roheliste valimiskampanias esitatud kriitikast põlevkivienergeetika aadressil ning meetodidest, kuidas oma projekte serverida.

Loodame, et need poleemilised sõnavõtted virgutavad meie lugejaid haarama klaviatuuri järele ja saatma alanud aastal oma ajalehele samasuguseid kaasa mõtlema ärgitavaid kirjutisi.

Mart Ummelas
tegevtoimetaja

Tunnustus

Raamatukogu valis aasta kolleegi 2006

Detsembrikuu "Studioosusest" saime teada, kes on "TTÜ aasta eestvedaja", kes "TTÜ aasta õppejõud" jne. Paljude asutustes korraldatakse konkursse "aasta inimene", "aasta tipp-sündmus" jms. Raamatukogu ajaloo leidis sarnane ettevõtmise aset esimest korda 2006. aastal.

"Aasta kolleegi" valimise idee tuli teadus- ja arendustalituse pearaamatukoguhoidjalt Tiit Valnerilt juba kevadel ning novembris saigi valimine teoks. Ettevõtmise tegi põnevaks asjaolu, et liiks "aasta kolleegi" austavale nimetusele lubas direktioon välja panna ka rahalise preemia, "mille suurus sõltub raamatukogu rahakoti paksusest".

Reglemendi järgi seati "aasta kolleegi" kandidaadi esitamise kriteeriumeiks abi- ja koostöövalmidus, sõbralikkus, soov seista ühise asja eest, empaatiavõime ja töösaavutused mööduval aastal. Valimisõigus anti kõigile töötajale, välja arvatud direktioon ning kandidaatideks sai esitada üksnes reatöötajaid, st mitte direktiooni liikmeid, osakonnaga talitusejuhatajaid. Valimisprotseduur oli lihtne – iga töötaja sai ümbriku sedeliga, kuhu kirjutas oma kandidaadi nime ning lisis ka põhjenduse, miks just tema väljavalitu seda tiitlit väärrib. Kinnikleebitud ümbrikud tagastati anonüümselt.

Konfidentsiaalsust suutis Tiit Valner hoida kuni võitja väljakuulutamiseni raamatukogu 87. sünnipäevapeol 12. detsembril Glehni lossi jõulusäras. Uskumatu, kuid tõsi – isegi direktor Jüri Järs sai teada võitja nime alles ümbriku avamise pidulikul hetkel. Haudvaikus... ja siis see kõlas: "aasta kolleeg 2006" on Raina Rohumaa, komplekteerimisosakonna pearaamatukoguhoidja! Tormilise aplausi saatel ulatas direktor Rainale ühe käega imekauni lilletuutu ja teise käega sümbolise rahatahe.

Taimi Nurmise raamatukogu infoosakonna juhataja

Ülikool & Ühiskond

Linnalaager esmakordselt Kuressaares

Koolivaheaegadel juba traditsiooniks saanud TTÜ linnalaager korraldati sel korral esmakordselt Kuressaares. Linnalaager sai teoks Tallinna Tehnikaülikooli, TTÜ Kuressaare Kolledži ja Kuressaare Gümnaasiumi koostööna. Linnalaager oli suunatud 7.-9. klasside õpilastele, kes soovivad oma vaheaega põnevalt sisustada ning uusi teadmisi ja kogemusi saada. Linnalaager toimus 3.-5. jaanuaril. Kavas oli palju põnevaid ettevõtmisi: iseliikurite ja robotite valmistamine, elektrooniline muusika, toidul valmistamine, kaljuronimine, ujumine jpm huvitavat.

Soovitusi arendajatele

Sakala keskuse päästmine, põlevkivi kaevandamise vastaste demagoogia, Saue elanike kiirgushirm ja muu igapäevane on täiesti normaalsed nähtused. Uinuv mõistus sünnitab koletisi, nii allkirjastas Goya oma kuulsa gravüüri. Ja tõesti, kuni inimene ei tea arendusprojekti üksikasju, on tema mõte uue asja suhtes uinuv olekus.

Kõige sagedamini kohtuvad vastuseisu mäetöösturid. Seoses sellega saavadki geotehnoloogia mäenduse tudengid minult kaasa soovitusi, kuidas projekte serveerida. Aga kuna see võiks huvitada ka teisi, siis esitan nad alljärgnevas.

1. Kohe tegevuse alguses tutvustada arendusprojekti jõuliselt, muidu ei jõua see üldsuse teadvusse
Näiteks, nõuetekohased ametlikud teated kohalikus ajalehes ja vallamaja kuulutustetahvilil sellest, et hakkate karjääri ehitama ja keskkonnamõju hindamist korraldama, ei ärata tähelepanu. Kuid loidus ei tähenda ükskõiksust, veel vähem nõusolekut. Arendaja, kes esialgselt nõrgast reaktsioonist endale positiivse järelduse teeb, saab karistada. Eriti, kui tagasihoidlik teavitamine oli taotluslik. Tagantjärele jokutamine (tegusõna moelühendist jock) ei aita.

2. Mistahes arendusprojekt tekitab vastuseisu, kui see ei too enamusele üldarusaadavat kasu

Teisisõnu, vastuseis tabab iga üritust, mis töötab kasu vaid üksikutele. Selles mõttes on eriti ebasoodsas olukorras vähese ja spetsialiseeritud töötajaskonnaga ettevõtte nagu ehitusmaterjalide karjäär, steriliseerimiskeskus jm. Need ei lisa piirkonda töökohti. Eriti halvasti mõjub teave, et valda tehakse "auk", millest võivad inimesed ja mingid masinad käivad aeg-ajalt "nende" maavara võtmas. Kohalikele omavalitsusele laekuv tasu maavara kaevandamise eest ei tarvitse valla rahvale olla tajutav.

3. Mistahes projekt, millel teatakse olevat keskkonnamõju, kutsub esile vastumõju

See ei ole ainult Eesti lähiajaloo "fosforiidisõja" fenomen, see on terve arenenud ühiskonna reaktsioon. Mäetööstur peab harjuma mõttega, et enam ei ole heaolu sümboliks rasketööstus – energia, õli, kivisõde, maakide ja relvade tootmine. Kaasaja prioriteet on keskkond. Kuigi elementaarse loogika kohaselt kõik tarbivad rasketööstuse tooteid, kas otsest või kaudselt, ollakse tööstu-

sega nõus vaid juhul, kui see on oma kodust eemal. Globaalsest probleemist tehakse individuaalne relv, hoides oma mõistusest eemal kaks asja: esiteks – rasketööstus, ükskõik, kus ta ka ei paikneks, mõjutab igal juhul globaalset keskkonda ja teiseks – oma kodu ümbrus on siiski vaid tühine osa keskkonnast.

4. Vastuseis on iseorganiseeruv nähtus, mille tekivad liidrid

Vastuseis laieneb, kui seda hakkavad toetama arvamusliidrid. Vastuseisjate motiivid ja tasan did on erinevad. Üldiselt on motiive kolm.

Valdav on eelmises punktis mainitud keskkonnahoid. See on esimene ehk triviaalne motiiv ja see on ka ajakirjanduse tasand. Triviaalsus annab vastuseisule massi, kuid sellele, nagu mistahes muule lihtsustatud faktikäitlusele, saab vastu selgitustega.

Teine, nn objektiivne motiiv on seotud kasu ja kahjuga. See on tasuvusuuringu spetsialistide tasand. Teine motiiv on määrav, sellest sõltub projekti edu ja temaga tuleb ka vastavalt tegeleda. Kasu ja kahju on alati poliitiliste, majanduslike ning tehnoloogiliste meetmetega ohjatatav ja siin tuleb leida kompromiss.

Kolmas on subjektiivne motiiv – kellegi isiklik huvi või seisukoht, mis võib olla objektiivselt tühine nagu isiklik vihavaen või patoloogiline seisund, kuid ka laiema kandepinnaga nagu usk ja veendumus. See on psühholoogide tasand. Kolmandat motiivi ei ole võimalik demokraatlike meetoditega vältida ega nullida. Mõnikord ei ole isegi võimalik sellele (isikule) jälile saada, eriti kui motiivi avastamine on Kapo eriline eesõigus. Hoolimata sellest, et subjektiivne motiiv on oluline, pole mõtet sellele palju raha kulutada. Siiski, teades, et selle kandjate arv on keskmiselt 20 % ühiskonnast ja et nad on alati vastu, võib hajutamiseks tekitada variprojekte, näiteks kuulutada välja karusloomafarmi ehitamise kava.

5. Ajakirjandus rahuldab lugejate soovet

Kuigi ajakirjanik võib hoomata kõiki motiive, lähtub ta ikka presisi müügihuvist ja aja puudusel käsitleb ikka ja jälle triviaalset motiivi. Et see nii ei oleks, tuleb ajakirjandus kaasata juba projekti eeltöös. Selle tegemata jätmise on eelpool manitsemist leidnud nõrk teavitamistöö. Mida rohkem ja varem teab ajakirjandus projekti tulukusest ja kahjulikust (!)

Mõttevahetuseks

Demagoogia on olelus- ja valimisvõitluse relv. Mõnikord nimetatakse nihkega väiteid ka kontekstist välja rebituiks. Alati ei pruugi see nii olla. Eriti kui väite esitaja ei adu konteksti. Või ei soovi...

Edasises käsitlen mõnda põlevkivienergeetika vastu kasutatavat tavaväidet. Jätan märkimata nende esitajad ja allikad – asjaosalised teavad neid. Kõigi nende lausungite aluseks on olnud minu käe all saadud ja/või minu avaldatud uuringutulemu-

T & A

mõjust, seda asjalikum on pressis suhtumine. Tavaline viga, mida teevad need arendajad, kes siiski taipavad ajakirjandust algusest peale kaasata, on projekti kasulikkuse ühekülgne kiitmine. Tuues näiteks maavara kaevandamise, tuleb isegi mäetöösturitele meelde tuletada, et mäeprojekti oluline osa on keskkonnamõju tehnoloogiline ohjamine, kaevandatud ala korrastamine, veevarustuse moderniseerimine, mäetööde kiire lõpetamine. Projekti selle osa kiitmine on palju olulisem kui kasulikkuse rõhutamine.

6. Arendusprojekti avalikustamisel, eriti keskkonnamõju hindamise tulemuste tutvustamisel tuleb arvestada üldsuse tajumis-suutlikkust

Tuleb teada, et nende seas, kellele arendusprojekti tutvustatakse, on jämedalt liigitades kolm rühmitust.

Esiteks, ortodoksed (põhimõttelised, veendunud, tugevate eelarvamustega vastuseisjad), kes ei kuala ei arendajate ega keskkonnamõju hindajate seletusi. Nad ei pea seda vajalikuks, sest nad "teavad, et see pole nii". Nemad ongi see 20 % ühiskonnast.

Teiseks, asjast huvitatud, kes kuulavad mõlema poole seisukohti ja jäävad pooldama seda, kelle argumentid on veenvamad või kasulikumad. See osa publikust on kõige arvukam, juhul kui arutlusele ei ole kaasatud kolmandad, ehk ühiskonna apaatsed liikmed. Kuigi kolmas rühm ei koosne heidikute ja sõltlastest, tunneb suur osa neist huvi ikkagi vaid isikliku ja kiire kasu vastu. Nende poolehoidu saab osta. Mäetööstuses on selleks vallale laekuv kasuandamisõiguse tasu, veevärgi ehitamine enne kaevandamise alustamist, teede ja sildade ehitus jms.

Aus selgitustöö peab olema suunatud teisele rühmale, asjast huvitatud isikutele. Selgituste eesmärk on publiku teabealdi osa seisukohtade kallutamise projekti kasu ja projekti põhimõtteliste vastuseisjate (esimese rühma) väidete kummutamine teiste silmis. Kui aga on põhjust arvata, et projekti vastased on kasutanud kolmanda seltskonna, ühiskonna apaatsed osa primitiivset äraostmist, kostitamist (on ette tulnud!), ei tohi ka ise seda moodust kasutamata jätta. Projekti vastaste korruptiivse meetodi häbimärgistamine ei anna pooltki seda kasu, mis on saavutatav sama asja omapoolse rakedamisega.

Enno Reinsalu
Emeriitprofessor

Demagoogia põlevkivi ümber

sed. Seega, teades asjade olemust, võiksin selgitada kõigi väidete väärkasutamise mehhanismi. Kuid ei – elu on näidanud, et demagoogia kummutamise kasutegur on väike – lendu lastut keegi tagasi ei võta ja vastu laused on publiku silmis abitu eneseõigustamine. Seepärast arendan parem nn toetavat demagoogiat, kontreerin allpool mõned näited demagoogiaga. Vajadusel lisan ka minimaalse selgituse.

1. Põlevkivienergeetika kasutegur on väike, kõigest 15 %.

Selgitus: väike energeetiline kasutegur tähendab, et maapõues lasuva kivimi energiast jõuab tarbijani elektri näol 15 %.

Kontra: tuuleenergeetika kasutegur on 0,00... %, sest üle Eesti puhuvast tuulest suudaksid tuulegeneraatorid elektriks muuta vaid tühise osa. Isegi siis, kui kogu meie elektritarve kaetaks tuuleenergiaga.

2. Kaevanduste vesi on mürgitatud sulfaatidega.

Jätukub lk. 3

Uues ametis

Arendufondi nõukokku valiti Peep Sürje

Rektorite nõukogu valis teadmismahukat ettevõtlust toetava avalik-õigusliku Eesti Arendufondi nõukokku Tallinna Tehnikaülikooli rektori Peep Sürje ja Tartu Ülikooli rektori Jaak Aviksoo.

Arendufondi seaduse järgi nimetavad fondi nõukokku kaks liiget nii rektorite nõukogu kui valitsus. Ülejäänud viis liiget nimetab riigikogu, kelle seast kaks peavad kuuluma parlamentari ning kolm olema ettevõtjate ja üldsuse esindajad. Arendufondi nõukogu kuulutab pärast esimest kogunemist välja juhatuse esimehe konkursi. Kui juhatuse esimehe ettepanekul on saanud paika juhatuse, hakkab juhatuse välja töötama investimisstrateegiat ning majanduse ja ühiskonna arengute hindamise ehk arenguseire tegevuskava.

Arendufondi eesmärk on stimuleerida ja toetada Eesti majanduses muutusi, mis aitavad majandust kaasajastada, tagada ekspordi kasvu ning luua uusi kõrget kvalifikatsiooni nõudvaid töökohti.

Ülikool & Ühiskond

TTÜ loob tehnikaharidusvõrgustiku

5. jaanuaril allkirjastasid Tallinna Tehnikaülikooli õppeprorektor Jakob Kübarsepp ja Pärnu Saksa Tehnoloogiakooli direktor Indrek Alekõrs TTÜ nõukogu saalis vastastikuse koostöö raamlepingu.

See on üks osa Tehnikaülikooli laiemast õppepoliitikast, mille kohaselt tuleb luua sobiv pinna, mis võimaldaks vastava suunitlusega parimatel kutsekoolilõpetajail jätkata valitud erialal oma haridusteed.

"Kahtlemata on just vastava kutseõppe läbinud noored väga kindlad oma kutsealal ning seetõttu oodatud õppima Tehnikaülikooli küllaltki spetsiifilistele erialadele", ütles TTÜ õppeprorektor Jakob Kübarsepp.

4. oktoobril 2006 korraldas Tehnikaülikool seminari "Kutsekoolist kõrgkooli – miks mitte?", kus 15 kutseõppeasutuse juhiga vaeti kutseõppeasutuste ootusi tehnilisele kõrgharidusele.

"Koostöö eesmärgiks on luua kutseõppeasutustes õppijatele tingimused juurdepääsuks kvaliteetsemale oskustele ning samuti innustada paremaid lõpetajaid jätkama tehnikaharidust ka kõrgemal tasemel," lisis Kübarsepp.

Pikemas perspektiivis on Tehnikaülikoolil kavas sõlmida analoogilised koostöölepped ka teiste asjast huvitatud kutsekoolidega, eesmärgiga moodustada tehnikahariduslik võrgustik, et kasutada otstarbekalt intellektuaalset potentsiaali ning infrastruktuuri.

Vastavalt sõlmitavale lepingule peavad pooled vajalikuks TTÜ ja Tehnoloogiakooli koostööd hariduse edendamiseks Pärnu regioonis tehnoloogia ja majanduse valdkondades (IT, kinnisvara jms).

Antud raamleping hõlmab koostööd vastastikuse intellektuaalse potentsiaali ja infrastruktuuri kasutamises ning erinevate koolituste ja täiendõpetuste pakkumist nii õpilastele kui õpetajatele, samuti Tehnikaülikooli valmisolekut pakkuda edasiõppest huvitatud Tehnoloogiakooli noortele süvendatud reaalinete õpetust ning varasema õpi- ja töökogemuse, sh praktika arvestamist TTÜ õppekava täitmisel.

Kindlamad koostöövormid lepatakse kokku täiendavalt koostöö käigus.

In memoriam

Hugo Tiismus
10. IV 1924 – 7. I 2007

Hugo Tiismus sündis Abhaasias, Salme külas. 1943. aastal lõpetas ta Suhhumi Tööstustehnikumi ja mobiliseeriti kohe pärast seda sõjaväkke. Kui sõda lõppes, pöördus ta koju tagasi ja töötas ligi kaks aastat brigadirina ühe hüdroelektrijaama ehitusel. Aastal 1947 astus ta Tallinna Tehnikaülikooli ja lõpetas selle 1952 elektriinsenerina elektrimasinate ja -aparatuuride erialal. Järgnes aspirantuur Leningradi Elektrotehnikainstituudis ja alates 1956. aasta lõpust pühendus ta kogu oma eluajaks õppejõutööle Tallinna Tehnikaülikoolis. 18 aastat oli ta elektriajamite kateedri juhataja ja 8 aastat TTÜ õppeprorektor. 1978. aastal kaitses ta doktoriväitekirja ja aastal 1979 anti talle professori kutse.

Ta juhtis tulemuslikult magnetohüdrodünaamiliste vedelmetallilavuseadmete uurimusi ning nende seadmete rakendamist metallurgia-, lennuki- ja masinatehastes. Aastal 1967 sai Hugo Tiismus nende tööde eest Eesti riikliku preemia ja aastast 1980 oli ta Eesti teeneline teadlane.

Kolleegeid ja õpilased mälestavad lahkunud õppejõudu, väljapaistvat teadlast ja haridustöö korraldajat ning avaldavad südamlikku kaastunnet tema kolmele tütrele ja teistele omastele.

Ärasaamine oli 11. jaanuaril Tallinna Tehnikaülikooli peahoone aulast.

Tallinna Tehnikaülikool
TTÜ elektriajamite ja jõuelektroonika instituut
Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit
Eesti Moritz Hermann Jacobi Selts

Juubilar

Ülo Treufeldt 60

Möödunud aasta 27. detsembril sai TTÜ elektroenergeetika instituudi dotsent Ülo Treufeldt 60aastaseks. 1965. aastal asus ta õppima TPI elektrivõrkude ja -süsteemide erialale, mille lõpetas 1970. aastal kiitusega. Tööle suunati juubilar Energiavõrkude Projekti ning samal ajal algasid ettevalmistused aspirantuuriksami- teks. Tema kandidaaditöö teemaks olid tarbijate elektrilised koormused, matemaatiline modelleerimine ja prognoosimine elektrisüsteemis. Kandidaadiväitekirja kaitses Ülo Leninigradis 1978. 1976. aastast on ta olnud elektrisüsteemide kateedris – algul assistendi, siis vanemõpetaja ja dotsendina. Üliõpilased teavad teda kui põhjalikku ja nõudlikku õppejõudu. Pikaajalise töö tulemusena on valminud õpik "Lühised elektrisüsteemides". Ülo tööplaanidesse kuuluvad ka igaaastased loengud Soomes lühiste teemal. Temast ei saaks ettekujutust, kui ei räägiks tema harrastustest. Orienteerumishullus on asendunud tohutu jalgrattasõiduhuviga. Tõenäoliselt on tema ratta hind suurem kui paljudel autodel. Jalgrattahuvi on viinud teda nii kodumaistele kui ka rahvusvahelistele võistlustele. Soovime juubilarile edasist jõudu, tervist ja mõnusat vestlemis- oskust veel paljudeks aastakümneteks!

Kolleegeid elektroenergeetika instituudist.

Algus lk. 2

Selgitus: sulfaatioon on geo- keemiliste protsesside marker, uurijatel lihtne mõõta.

Kontra: kõigis hästivarustatud kauplustes on pudelites müügil San Pellegrino mineraalvesi, mille sulfaatidesisaldus (549,2 mg/l) on kaks korda suurem EL joo- givõe standardist (250 mg/l) ja töötavate kaevanduste vee sul- faatsusest (286 mg/l, Estonia kaevandus, 2005. a). Suletud põlevkivikaevanduste vee sul- faatidesisaldus on veelgi väik- sem.

3. Põlevkivi kaevandamisel pumbatakse välja tohutu kogus põhjavett – iga kaevandatud tonni kohta 15...20 m³.

Kontra: see võrdub Keila jõe vooluhulgaga (6...7 m³/s). Kae- vandustest pumbatav vesi on

70...90 % sademete vesi. Põl- dudelt ära juhivas vees on sademete osalus suurem, kuid mit- te 100 %.

4. Suletud kaevanduste vette võib sattuda fenooli ja bens- püreeni.

Selgitus: mitmes usaldus- väärtes kaevandusvee proovis on töepoolsest ületatud fenoolide lubatud taset (0,0005 mg/l). Benso(a)püreen, ("võib olla kant- serogeensete PAH-ühendite toi- duainetes leidumise ja nende toime indikaatoriks" vt Komis- joni määrus (EÜ) nr 208/2005, 4. veebruar 2005) taseme üle- tamist kaevandusvee proovides peaaegu ei kohta.

Kontra: rabavees ja jõhvikates on fenoolide sisaldus suurem kui põlevkivikaevanduse vees. Ben- so(a)püreeni sisaldus kuivatatud puuviljadest, samuti õlides, ras-

vades, toidulisandites võib olla sadu kordi suurem kui kaevandus- vees. Muu hulgas on benspüreen üks kohvi aroomiainetest.

5. Pealmaakaevandamine pöörab maa segamini.

Kontra – pindala poolest on seda 2,7 km² aastas ehk 3000 korda vähem kui igal aastal kün- tavat põllumaad Eestis. Ka maht on tühine 50 mln m³ aastas (2,7.10⁶ × (15...20), mis on üle kolmekümne korra vähem kui künde- misel pööratava pinnase maht (põl- lumaa pindala × künnikihi paksus).

Ja lõpetuseks üks demagoo- gia pärl, mis korreleerub jutuga sulfaatidest, fenoolidest ning benspüreenist: suur osa genee- tilise muundamise vastu võitle- jatest ei tea, et nad söövad iga päev toitu, mis kubiseb geenidest.

Enno Reinsalu
TTÜ emeriitprofessor

Juubilar

Heiki Tammoja 60

24. jaanuaril jõuab oma 60. juubeli- tähiseni Tallinna Tehnikaülikooli professor, elektroenergeetika insti- tuudi direktor ja energiasüsteemide õppetooli juhataja Heiki Tammoja. 1965. aastal alustas ta oma haridus- teed Tallinna Tehnikaülikoolis, mille energeetikateaduskonna lõpetas kii- tusega elektrijaamade erialal 1970. Õppe- ja teadustöö sidus ta ülikooli elektrisüsteemide kateedri, praeguse elektroenergeetika instituudiga. Algul oli Heiki laborijuhataja, seejärel õppis aspirantuuris ning 1976. a. algas assis- tendina järkjärguline tõus õppejõu ametirelil professori tiitlini välja.

1980. aastal kaitses Heiki Novo- sibirski Elektrotehnika Instituudi spet- sialiseeritud nõukogu ees edukalt tehnikakandidaadi väitekirja teemal "Koormuse optimaalne jaotamine soojuselektrijaama agregaatide vahel, arvestades režiimiparameetrite juhuslikkust". Teema oli tolaeagse Nõukogude Liidu kitsa spetsiifika- ga kaitsmisnõukogude jaoks problemaatiline, kuna ühendas endas korraga mitme eriala sügavamaid teadmisi. Samal aastal sai Heiki oma tegemistest veel suuremat rõõmu tunda, saades autorite grupi koosseisus Eesti riik- liku teadus- ja tehnikapreemia.

Heiki on paistnud silma loomingu- lise lähenemisviisi ja laialdaste teadmistega. Tehnikaülikool on tun- nustanud teda TTÜ kuldmärgi ja medaliga "Mente et manu".

Heiki Tammojal on ka paras hulk ühiskondlikke ametiposte. Me tunne- me teda ka kui kuldsete kätega töö- meest, kes elab enda püstitatud maj- jas, mida ümbritseb vahva taimeistik.

Soovime Heikile palju jaksu ja uusi kordaminekuid tema praeguses vastutusrikkas ametis ning tugevat tervist ja õnne edaspidiseks!

Kolleegeid elektroenergeetika instituudist

Tudengielu

TTÜ 2006. aasta prima noorteadlase valimine

Tuginedes rektori 1.12.2006 käskkir- jaga nr 207 kinnitatud TTÜ aasta pari- ma noorteadlase statuudi punktile 2.21. kuulutati 8. jaanuaril käskkir- jaga nr 3 välja konkurs TTÜ 2006. aas- ta prima noorteadlase valimiseks.

- Konkursi ajakava:
- nõuetekohaste materjalide esita- mine teadus- ja arendusosakonda – 5. veebruar 2007;
 - kandidaatide hindamine ja pari- ma noorteadlase valimine tea- duskomisjonis – 12. veebruar 2007;
 - rektori otsus tulemuste kinni- tamiseks ning preemia määra- miseks – 20. veebruar 2007.

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht Mente et Manu

Ilmub aastast 1949

19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-214)
Tel 620 3615, faks 620 3591
E-mail: ajaleht@ttu.ee
http://www.ttu.ee/ajaleht

Vastutav väljaandja Tiit Sinissaar
Tegevtoimetaja Mart Ummelas
Infotoimetaja Kersti Vähi
Keeletoimetaja Helgi Arumaa
Makett ja küljendus Liivi Pettai
Fotod TTÜ
Trükikoda SpinPress

Seoses näitusega "Vanu kirjutusmasinaid"

Näitus on avatud TTÜ fuajees. Vastab mehaanikateaduskonna dekaan professor Priit Kulu. Miks kirjutusmasinad?

Kui aus olla, siis pole vanad kirjutusmasinad ainukesed, millele on silm peatuma jäänud. Olgu need siis samovarid või kohviveskid, seinä-, lauä- või taskukellad, arvutustehnika arvelauast kuni felixiteni välja, arvukas vasakesemete kollekt- sioon jpm.

Kui mingit ühisnimetajat lei- da, siis on selleks "metall". Aga mida võiks või peaks metal- liprofessor siis veel silmas pi- dama?

Kus ja mis ajast pärineb esi- mene kirjutusmasin?

See on tõsi, et enam on meelde jäänud, kus on alguse saanud mingi kollektsoon. Esi- meseks kirjutusmasinaks oli "Imperial" eelmise sajandi (just nimelt) 80. aastate algusest ja see sai "ära võetud" sel ajal veel alles poisikesohtu vennapoja käest. Too kirjutusmasin oli tol ajal veel endal üheks tööva- hendiks masinakirja tarvis.

Sellele hakkasid vaikselt järgnema teised: küll tutta- vatelt, kolleegidelt, nii lihtsalt äraviskamist vältimaks kui ka ostetud. Tõsi, huvi on olnud uuemate kirjutusmasinate vas-

tu väiksem – pole kuhugi pan- na. Aga üks on selge – täna veel meile kõigile tuttavaid "Opti- maid" ei leia 50 aasta pärast enam kusagilt. Kirjutusmasinaid on tänaseks kokku kogunenud ligi 25.

Kui vanad on vanimad kirju- tusmasinad kollektsioonis?

Entsüklopeedia andmetele on konstrueeris esimese tööstus-liku kirjutusmasina 868 amee- rika leiduri Sholes, milliseid hakati tootma Remingtoni rel- vatehases USAs. Seega on kirjutusmasinad (mehaanilised, elektrilised kui ka elektroon- sed) meid teeninud ligi 140 aastat.

Näitusel välja pandud vane- mate mehaaniliste tavakirjutus- masinate iga on umbes 100 aastat: Imperial International (tootmist alustas *New American Typewriter Company* 1906.a.), Adler (Klein) (esimene tootmise aasta 1915 Euroopas, firma *Adler Schreibmaschinen*, Frank- furt). Samasse aega ulatub ka kaasaskantavate kirjutusmasi- nate tootmise algus (Imperiali kaubamärgiga masinate toot- mise algus 1899)

Aastat 10-15 tagasi olid veel asendamatud mehaanilised Opti- ma ja Robotroni kirjutusmasi- nad, mida asendasid hiljem sa-

made firmade elektrilised kirju- tusmasinad.

Arvutiprinterite eelkäijateks said aga elektroonilised kerapea- ja öisrataskirjutusmasinad ning termo- ja maatrikskirjutusmasi- nad, millistest tõsi on ainult esindajad.

Mida arvavad hobist teised, kolleegid, kodused?

See, et kolleegide abiga on kollektsoon täienenud, viitab ise suhtumisele asjasse. Ko- dused – seal tuli kirjutusmasi- natega üsna ruttu jalga lasta. Suuremat tolmukogujat, kui kir- jutusmasin, pole.

Tõsi on, et nende õige koht on muuseum. Aga, mida ei ole, on see, et Tehnikaülikoolil pole tegelikult oma tehnikamuuseumi.

Ah jah, ühe kolleegide arva- muse tahaks küll välja öelda. Üks endisi kolleegide materjaliteh- nika instituudist, härra Vallaste arvas 90ndate lõpul ja 2000nda- te alguses, et Kulu hakkab vanaks jääma – on hakanud ko- guma vana kolu. Mine tea, võib olla ongi nii.

Ja mida veel?

Vanades asjades peegeldub ajalugu. Nendega tegelemine nõuaks tõsisemat pühendu- must. Igale asjale tuleks hing sisse puhuda. Aga mida ei ole, on aeg!

Sport

Eesti meister üliõpilaste seas

27. detsembril Tallinnas TTÜ spordihoones peetud üliõpilaste korvpallimeistrivõistlustel tuli meistriks teist aastat järjest Tallinna Tehnikaülikooli meeskond. Tasavägises ja võitluslikus finaalis pidi Tartu Ülikooli meeskond lõpuks tunnustama TTÜ paremust. Teise poolaja keskel oli TTÜ edumaa vahepeal vaid kahepunktine. Mängu lõpptulemuseks jäi siiski 69:59.

Pronksmedali kohtumisel võitis TTÜ II Tallinna Ülikooli 71:63.

Üliõpilaste meistril on õigus ja võimalus minna Eestit esindama Euroopa ülikoolide meistrivõistlustele Šveitsi 2007. aasta suvel.

Tiina Beljaeva
EASL peasekretär

Torino taliuniversiaadi koondis 2007

Eesti Akadeemilise Spordiliidu (EASL) juhatus kinnitas oma koosolekul Torino taliuniversiaadi koondise. 17.-27. jaanuaril 2007 peetava Torino universiaadi koondisesse kinnitati 14 sportlast kolmel erineval spordi-

alal. Eestlased osalevad murdmaasuusatamises, lumelauasõidus ja esmakordselt ka kiiruisutamises.

Koondises on murdmaasuusatamises meestest Madis Vaikmaa – EMÜ maastikuarhitektuur I, Kein Einaste – TÜ KKT, Kristjan Oolo – TÜ majandus, Madis Kollo – TTÜ mehaanika I, Robert Päck – TÜ psühholoogia ja naistest Kaili Sirge – TÜ KKT, Heleen Vene – EMÜ veemajandus, Kaija Udras – TÜ KKT ja Kristel Laurson – TÜ sotsiaal.

Suusatajate esindaja on Tõnis Jürimäe ja määratsemeister Ilmar Udam. Lumelaua osalevad Peeter Kull – TTÜ ehitus ja Ivar Kruusenberg – TÜ füüsika-keemia. Kiiruisutamises Danila Ruusu – TLÜ KKT, Jaan Saks – TÜ KKT ja Kert Keskaik – TTÜ majandus.

Koondise füsioterapeut on Herje Aibast, delegatsiooni juht Tiina Beljaeva EASL-st.

Kaks aastat tagasi oli eestlaste parim tulemus Innsbruck-Seefeldis lumelaua Big-Air võistlusel Mark Duubase 4. ning Kaili Sirge sprindivõistluse 8. koht. Torino universiaadil on eesmärk mõnel alal taas esikaheksa hulka jõuda.

Tiina Beljaeva
EASL peasekretär

Kultuurielu

TTÜ Kammerkoor andis välja CD-albumi

Äsja oma 40. sünnipäeva tähistanud Tallinna Tehnikaülikooli Kammerkoor andis juubeli puhul välja CD-albumi, mille pealkiri "Elu põhjataeva all". Koori jaoks on tegu esimese oma helikandjaga.

Plaadil kõlavad mitmete Eesti heliloojate kooriteosed. Albumi pealkiri "Elu põhjataeva all" on inspireeritud Mart Saare laulust "Põhjävaim", mis kujutab endast otseku kokkuvõtet elust siinsel laiuskraadil. Ka mitmed muud teosed on plaadile valitud nõnda, et need iseloomustaksid Eesti põhjamaist elu-olu ja mõttelaadi.

Plaadil esitab TTÜ Kammerkoor

ka koorile ja klaverile kirjutatud Eduard Tubina teost "Laul lumest". Koostajaile teadaolevalt on tegu selle muusikateose esmaplaadistusega.

Lisaks eesti koorimuusika klassikale on plaadil nii mujalt pärit talvehõngulist repertuaari kui ka võrtsina Eesti kergemat muusikat.

Kaastegevad on mitmed tuntud muusikud. Solistidena astuvad üles Uno Loop, Mari-Liis Kütt, Kristi Jagodin ja Maarika Pskovitš, klaveril Siim Selis ja Hain Hõlpus. Plaadi helirežissöör on Tanel Klesment. Koori juhatavad Peeter Perens ja Kristi Jagodin, Peeter Perens on ühtlasi ka paljude lugude arranžeerija.

TTÜ Kammerkoori CD "Elu põhjataeva all" on müügil kõigis suuremates plaadipoodides.

Kristjan Randma
TTÜ Kammerkoori president

KUNSTID ARSTIROHTUDE HULKA

Seminar loovteraapia võimalustest ja tegelikest tulemustest tervise-edenduses

TALLINNA ÜLIKOOL
Uus-Sadama tn. 5, U-134
25. jaanuar 2007

10.00-10.05. Avasõnad TLÜ kunstide teaduskonna dekaan Eha Rüütliit.

Viis asja, mida kunstid haigetele kaasa toovad

10.05 -10.20 Tiina Härm (MD, Eesti tervist edendavate haiglate võrgustiku rahvusvaheline koordinaator, Tervisearengu Instituudi südamerõõmsuse peaspetsialist). Kunstid tervise heaks: arengud maailmas ja Eestis

10.20-12.30 Philippe Bouteloup, Holly Marland ja Cécile Provôt (Euroopa projekti *Music in Hospitals* esindajad). Muusikud kui ravivad. Ülevaade projekti tegevustest ja uurintest, videomaterjalid saadud kogemusest, tulevikuplaanid

Ettekanne inglise keeles, jooksvalt tehakse eestikeelseid kokkuvõtteid

12.30-13.30 Vitamiinipaus

13.30-13.40 Üllatus

13.40-14.55 Tiina Tambaum (TLÜ teadmussuurenduse keskuse juhataja). Ülikooli doktorid ja "doktorid". TLÜ ravivõimaluste kogutud teosed

14.55-14.20 Ivar Vinkel (TLÜ kunstide teaduskonna projektijuht, vibroakustika terapeut, helikeskkondade salvestaja). Nurruravist ja loodusmuusikast

14.20-14.45 Eha Rüütel (Ph.D psühholoogias, MPH (*Master of Public Health*)). Praktiline tund "Lihtsalt Savi".

14.45- 15.15 Reet Jaanus (Keila Taastusravi kunstiterapeut. Peamised tegevusvaldkonnad: sügavate intellektuaalsete puuetega lapsed ja ajutraumadega täiskasvanud). Kunstiterapia taastusravi tingimustes. Pildid, mis räägivad ise enda eest

15.15 -15.30 Lõppsõnad poetess Doris Karevalt

15.30 Pärastlõunakohv ja -tee. Huvilistel on võimalik osaleda *Music in Hospitals* projekti detailsemas arutelus projekti esindajatega

TTÜ Tallinna Kolledži kammerkoor "Aktiva" ootab oma ridadesse uusi noori lauljaid.

Proovid alates 23. jaanuarist teisipäeviti ja neljapäeviti kell 18:00 -20.00 kolledži saalis, Tõnismäe 14.

Hääleprooviks palume kokku leppida dirigendi Kaja Viiraga telefonil 51 84 014 või kajav@seesam.ee, soovitatavalt 15 -22. jaan.

Vt. ka <http://kmk.ttu.ee/>

1918 TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL

Tallinna Tehnikaülikool omab ligi neljakümne Eesti kõrgkooli seas juhtivat rolli tehnika kõrghariduses, pakkudes rahvusvahelisel konkurentsivõimelisi õppe-, innovatsiooni- ja teadusteenuseid.

Tallinna Tehnikaülikool kuulutab välja konkursi järgmiste akadeemiliste ametikohtade täitmiseks alates 01.09.2007-31.08.2012:

EHITUSTEADUSKOND

Ehitiste projekteerimise instituut

- ehitusfüüsika ja arhitektuuri õppetooli professor*
- * alates 01.09.2007-31.08.2010

Keskonnatehnika instituut

- veetehnika õppetooli professor

Mehaanikainstituut

- rakendusmehaanika õppetooli deformeeruva keha mehaanika professor

ENERGEETIKATEADUSKOND

Elektroenergeetika instituut

- energiasüsteemide õppetooli professor
- kõrgetehnika õppetooli professor

Elektrotehnika aluste ja elektrimasinate instituut

- elektrimasinate õppetooli professor
- elektrotehnika aluste õppetooli professor

Mäeinstituut

- rakendusgeoloogia õppetooli professor

INFOTEHNOLOOGIA TEADUSKOND

Arvutiteaduse instituut

- üldinformaatika õppetooli professor

Arvutitehnika instituut

- süsteemitarvara õppetooli professor

Informaatikainstituut

- tarkvaratehnika õppetooli professor

Raadio- ja sidetehnika instituut

- raadiotehnika õppetooli professor

Konkursil osalemiseks esitada TTÜ personaliosakonna

juhatajale alljärgnevad dokumendid:

- omakäeline avaldus rektori nimele;
- *curriculum vitae* (vormi leiate aadressilt <http://www.ttu.ee> töö- ja praktika alt);
- kõrgharidust või akadeemilist kraadi tõendava dokumendi originaal või notariaalselt tõestatud ärakiri;
- publikatsioonide nimekiri;
- TTÜ õppejõud ja teadustöötajad esitavad tööplaani-aruande eelneva tööperioodi kohta;
- konkursil osaleja soovil muud tema poolt oluliseks peetavad dokumendid ja materjalid.

Dokumentide esitamise tähtaeg on 16. veebruar 2007.

Täpsem teave konkursi kohta TTÜ personaliosakonnast aadressil: Ehitajate tee 5, Tallinn 19086, ruum III-105. Telefon: 620 2056 e-mail: cv@ttu.ee, <http://www.ttu.ee/>

MAJANDUSTEADUSKOND

Avaliku sektori majanduse instituut

- avaliku sektori ökonoomika õppetooli professor

Rahvamajanduse instituut

- majandusmatemaatika õppetooli professor

- rahanduse ja panganduse õppetooli professor

- statistika ja ökonomeetria õppetooli professor

Ärikorralduse instituut

- turunduse õppetooli professor

MATEMAATIKA-LOODUSTEADUSKOND

Geenitehnoloogia instituut

- geenitehnoloogia õppetooli professor

- genoomika ja proteoomika õppetooli professor

- molekulaarbioloogia õppetooli professor

- molekulaardiagnostika õppetooli professor

Keemiainstituut

- orgaanilise keemia õppetooli professor

Matemaatikainstituut

- algebra ja geomeetria õppetooli professor

- rakendusmatemaatika õppetooli numbrilise analüüsi professor

MEHAANIKATEADUSKOND

Masinaehituse instituut

- tootarenduse õppetooli professor

Materjalitehnika instituut

- materjalitehnika õppetooli professor

Mehhatroonikainstituut

- mehhatroonikasüsteemide õppetooli professor

Soojustehnika instituut

- tööstusliku soojustehnika õppetooli professor

Esmakordselt professori ametikohale kandideerijalt nõutakse avaliku loengu - *venia legendi pidamist*.

Nõudmised ametikohale kandideerijale:

- Eesti doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon;
- eesti keele ja vähemalt ühe võõrkeele oskus edukaks õppe- ja teadustöök;
- pedagoogilise- ja teadustöö kogemus.

ARCHIMEDES
sihtasutus

Sihtasutuse Archimedes Hariduskoostöö keskus kuulutab välja konkursi

rahvusvaheliste koostööprojektide
taotluste hindajate leidmiseks

Ekspertvaldkondadeks on üldharidus, kutseharidus, kõrgharidus, täiskasvanuharidus, elukestev õpe.

Hinnatavad projektid on rahvusvahelised õpirände- ja arendusprojektid.

Eeldame kõrgharidust, töökogemust haridusvaldkonnas ning head inglise keele oskust kõnes ja kirjas (Euroopa keelemapi järgi tasemel vähemalt B2).

Kasuks tulevad varasem projektihindamise kogemus, Euroopa Liidu ja Eesti haridusvaldkonna poliitikate ja peamiste dokumentide tundmine, mõne teise Euroopa Liidu ametliku keele oskus.

Pakume koolitust projektide hindamise alal. Projektide hindamine on tasustatav ja koormus kokkuleppel.

Palume CV saata **31. jaanuariks 2007** aadressil Koidula 13A, Tallinn 10125 või sirli@archimedes.ee; lisainfo telefonil 696 2410 (Sirli Taniloo)

1. jaanuaril 2007 toimus SA Archimedes Socrates Eesti büroo ja senini SA Innove all tegutsenud Eesti Leonardo keskuse ühinemise SA Archimedes alla. Ühinemise ajendas Euroopa haridusprogrammide **Socrates** ja **Leonardo da Vinci** koostöö ühtselt **Euroopa elukestva õppe programmiks**. Uue ühise üksuse nimeks sai **Hariduskoostöö keskus**. Lisaks Euroopa elukestva õppe programmile jätkab Hariduskoostöö keskus mitmete teiste haridusalgatuste arendamist Eestis hõlmates nii kooli-, kutse-, täiskasvanu- ja kõrghariduse kui ka keeleõppe valdkonda.